

Reglemente avseende finansiering och skuldförvaltning samt förvaltning av likviditet och pensionsmedel

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

REGLEMENTE AVSEENDE FINANSIERING OCH SKULDFÖRVALTNING SAMT FÖRVALTNING AV LIKVIDITET OCH PENSIONSMEDEL	1
1 INLEDNING	4
1.1 Bakgrund.....	4
2 LIKVIDITETSFÖRVALTNING.....	4
2.1 Mål och riskbegränsnings principer	4
3 LÅNGSIKTIG KAPITALFÖRVALTNING (PENSIONSMEDEL)	5
3.1 Beskrivning.....	5
3.2 Mål och riskbegränsnings principer	6
3.3 Avsättningar till pensionsportföljen	6
4 PLACERINGSREGLER.....	6
4.1 Tillåtna tillgångsslag	6
4.2 Tillgångsfördelning och limiter.....	7
4.3 Limiter för räntebärande värdepapper.....	7
4.3.1 Kreditrisk.....	7
4.4 Aktier och aktierelaterade instrument	9
4.5 Strukturerade produkter	9
4.6 Alternativa tillgångar	9
4.7 Valutarisk	9
4.8 Värdepappersfonder	10
4.9 Belåning	10
4.10 Etisk och miljömässig hänsyn.....	10
4.11 Åtgärder vid överskridande av limit samt nedgraderingar.....	10
4.12 Motparter.....	11
4.13 Förvar.....	11
5 FINANSIERING OCH SKULDFÖRVALTNING	11
5.1 Upplåning allmänt	11
5.2 Mål och övergripande riskbegränsning	12
5.3 Tillåtna instrument	12
5.4 Riskhantering.....	12
5.4.1 Finansieringsrisk.....	12
5.4.2 Ränterisk	13

5.4.3	Valutarisk.....	13
5.4.4	Likviditetsrisk	13
5.4.5	Derivatinstrument.....	13
5.4.6	Förfinansiering och lån för placering	13
5.4.7	Leasing.....	14
6	RAPPORTERING OCH UPPFÖLJNING	14
6.1.1	Utvärdering mot index	14
6.2	RAPPORTERING OM TILLGÅNGSFÖRVALTNING.....	15
6.2.1	Månadsrapportering.....	15
6.2.2	Rapport i samband med delårsbokslut.....	15
6.2.3	Årsrapport	15
6.3	RAPPORTERING SKULDFÖRVALTNING.....	16
6.3.1	Månadsrapportering.....	16
6.3.2	Rapport i samband med delårsbokslut.....	16
6.3.3	Årsrapport	16
7	ANSVARSFÖRDELNING	16
7.1	Regionfullmäktiges ansvar.....	16
7.2	Regionstyrelsens ansvar.....	17
7.3	Regiondirektörens ansvar.....	17
7.4	Ekonomidirektörens ansvar	17
7.5	Finansekonomens ansvar	18
8	VERKSTÄLLIGHET AV LIKVIDITETS-, PENSIONSMEDELS- OCH SKULDFÖRVALTNING.....	18
8.1	Ansvarsfördelning i organisationen och intern kontroll.....	18
8.1.1	Syfte och mål.....	18
8.1.2	Rätten att företräda Regionen	18
8.1.3	Fördelningen av ansvar för verkställighet	19
8.2	Rutiner för handläggning av köp eller försäljning av värdepapper samt upplåning	19
8.3	Internkontroll.....	20
8.3.1	Kontroll av delegationsbeslut.....	20
9	DEFINITIONER.....	21

1 INLEDNING

1.1 Bakgrund

Av Kommunallagen framgår att kommunerna och landstingen/regionerna ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Fullmäktige ska meddela föreskrifter om medelsförvaltningen och särskilda föreskrifter om förvaltning av medel avsatta för pensionsförpliktelser.

Regionens finansförvaltning är i huvudsak uppdelad i tre områden:

- Kortsiktig/medellång likviditetsförvaltning
- Långsiktig kapitalförvaltning (pensionsmedel)
- Skuldförvaltning

Den övergripande målsättningen med finansförvaltningen är att vid varje tillfälle säkerställa betalningskapaciteten för Regionen. Regionen har härutöver ett långsiktigt åtagande att möta framtida pensionsförpliktelser.

Inriktningen är att normalt avsätta medel motsvarande pensionsskuldens förändring oavsett eventuellt investerings/finansieringsbehov, och med strategin att särskilja kapitalförvaltning från skuldförvaltning.

Policyn ska löpande hållas uppdaterad, med hänsyn till aktuella förhållanden inom Regionen samt med beaktande av utvecklingen på de finansiella marknaderna. Varje år görs en bedömning av behovet av att uppdatera policyn.

2 LIKVIDITETFÖRVALTNING

Detta avsnitt beskriver hur regionen ska agera för att säkerställa att fullgod betalningsberedskap upprätthålls vid alla tillfällen.

2.1 Mål och riskbegränsnings principer

Likviditetsförvaltningens syfte ska vara

- Att erhålla en god avkastning för de medel som ej bedöms behövas i den löpande driften. Vid likviditetsförvaltning skall en analys avseende syftet med avsättningen göras. Syftet med avsättningen bestämmer därefter lämplig risknivå, lämpliga aktuella limiter för tillgångsslagen samt relevant avkastningsmål. Med en relativt kort placeringshorisont bör risken i förvaltningen vara låg och likviditeten god för att målet

med förvaltningen ska kunna säkerställas. Kapitalet bör därför placeras i instrument med låg förlustrisk. Målet är en avkastning på motsvarande OMRX T-bill index plus en procent.

- Att tillhandahålla likvida medel för löpande driftsutbetalningar och investeringar. För detta syfte ska alltid en likviditetsreserv finnas tillgänglig.

Som likviditetsreserv räknas kortfristiga placeringar, behållning på Regionens bankkonton, samt checkräkningskrediten och eventuella kreditlöften. Likviditetsplaneringen ska upprättas så att god betalningsberedskap och likviditetshantering säkerställs.

Riskerna vid medelsförvaltning kan sammanfattas som en osäkerhet om placeringarnas framtida avkastning och värde. Två huvudprinciper för riskbegränsning, som ska vara vägledande vid förvaltningen av Regionens medel, är *matchningsprincipen* och *diversifieringsprincipen*:

Matchningsprincipen innebär att placeringarnas löptid matchas mot de tidpunkter då de likvida medlen ska tas i anspråk för utbetalningar. Avsikten är att minska ränterisken. Den årliga likviditetsplanen, finansieringsbudgeten i Regionens treårsplan samt annan information om Likviditetsutvecklingen utgör underlag för matchningen.

Diversifieringsprincipen innebär vid kortsiktig likviditetsförvaltning att placeringarna sprids på olika emittenter i syfte att minska likviditets- och kreditrisker. En diversifiering kan uppnås genom att sprida placeringarna på olika löptider och placeringsinstrument.

3 LÅNGSIKTIG KAPITALFÖRVALTNING (PENSIONSMEDEL)

3.1 Beskrivning

Regionen har ett åtagande för medarbetarnas pensioner vilka återfinns både som ansvarsförbindelse och som skuld i balansräkningen. Det närmaste decenniet kommer pensionsutbetalningarna att öka kraftigt samtidigt som kostnaderna för regionens verksamhet förväntas öka. I syfte att klara av detta började Regionen 1999 att flytta en del av de likvida medlen till en långsiktigt förvaltnad värdepappersportfölj.

pensionsåtagande har följande uppdelning:

<u>Balansräkningen</u>	
Avsatt för pensioner inklusive särskild löneskatt	ca 1,2 Miljarder kronor
<hr/>	
(Inom linjen) Ansvarsförbindelse för pensioner	ca 2,4 Miljarder kronor
Totalt	ca 3,6 Miljarder kronor

Avsatt till pensioner innehåller summan av varje års intjänade pension sedan 1997 avseende lönedelar över 7,5 basbelopp, plus årlig ränteuppräknig och med avdrag för pensionsutbetalningar.

Ansvarsförbindelse för pensioner omfattar pensioner intjänade till och med 1997-12-31. Ansvarsförbindelsen räknas om varje år men förändringarna i värde belastar inte resultaträkningen. Pensionsutbetalningarna kopplade till ansvarsförbindelsen bokas däremot som en kostnad i resultaträkningen.

3.2 Mål och riskbegränsnings principer

Givet Regionens åtagande att säkerställa framtida pensionsutbetalningar är det långsiktiga avkastningsmålet 2 procent per år under en 5-års period i reala termer. Inflation mäts som förändringen av konsumentprisindex. Avkastningsmålet ska ses långsiktigt och omprövas vid behov för att säkerställa att det överensstämmer med Regionens långsiktiga strategi samt marknadens förutsättningar.

I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen riskfyllda tillgångar (i huvudsak andelen aktier) i kapitalförvaltningen styras dynamiskt med målsättningen att portföljen som mest kan falla 10% från den högsta nivån som uppnåtts de senaste 24 månaderna.

3.3 Avsättningar till pensionsportföljen

Årliga avsättningar motsvarande den årliga skuldökningen för pensionskulden i balansräkningen bör göras till pensionsportföljen. Avsättningarna bör göras med hänsyn till Regionens behov av likviditetsbuffert och planerade verksamhetsinvesteringar.

4 PLACERINGSREGLER

4.1 Tillåtna tillgångsslag

- Nominella räntepapper
- Realränteobligationer
- Svenska aktier, aktiefonder och aktierelaterade instrument
- Utländska aktiefonder och aktierelaterade instrument
- Likvida medel i svenska kronor
- Alternativa tillgångar

För den kortsiktiga/medellånga förvaltningen är alternativa tillgångar ej tillåtet och aktierelaterade instrument ska ha kapitalgaranti. Med aktierelaterade instrument avses aktieindexobligationer samt andra typer av instrument för att nå aktieindexexponering som

inte står i strid med övriga begränsningar i detta reglemente. Tillgångsslag som inte är definierade i policyn är ej tillåtna att investera i.

4.2 Tillgångsfördelning och limiter

Vid beräkning av en tillgångs andel av respektive portfölj tillämpas aktuellt marknadsvärde.

Tabell 4:1 Övergripande limiter för tillgångsslagen, i procentandel av den marknadsvärderade pensionsportföljen

Tillgångsslag	Min	Normal	Max
1. Likvida medel	0 %	0%	10 %
2. Nominella räntepapper	0 %	55%	100 %
Duration	0 år		10 år
3. Realränteobligationer	0 %	10%	100 %
Duration	0 år		20 år
4. Aktier	0 %	35%	50 %
5. Varav svenska aktier	0 %	25%	50 %
6. Varav utländska aktier	0 %	75%	100 %
5. Alternativa tillgångar	0 %	0%	15 %

Normallimiterna avser illustrera hur portföljallokeringen bör se ut över tiden. Den aktuella allokeringen styrs av hur portföljen utvecklas i förhållande till riskprincipen(3.3)

Tabell 4:2 Övergripande limiter för tillgångsslagen, i procentandel av den marknadsvärderade likviditetsportföljen

Tillgångsslag	Min	Max
1. Likvida medel	0 %	15 %
2. Nominella räntepapper	0 %	100 %
Duration	0 år	5 år
3. Realränteobligationer	0 %	50 %
4. Strukturerade aktieinstrument med kapitalgaranti	0 %	50 %
5. Varav svenska aktier	0 %	15 %
6. Varav utländska aktier	0 %	35 %

4.3 Limiter för räntebärande värdepapper

4.3.1 Kreditrisk

Kreditrisk definieras som summan av exponeringen i placeringar och derivat. Procenttalen i tabellen nedan avser andelar av den totala portföljens marknadsvärde samt max andel per emittentkategori. Summan av exponeringen i emittent- och durationskategorierna får aldrig

överstiga limiten för den högsta kategorin i summeringen. Som exempel får summan av exponeringen i området DL:FN aldrig överstiga 60% (ruta DL).

Nedanstående limiter gäller endast direktägda instrument. Kreditexponering genom placering i likvida väldiversifierade räntefonder i SEK är tillåten så länge förvaltningens inriktning inte väsentligt avviker från riskbegränsningarna i denna policy. Fonder som inte uppfyller detta krav definieras som alternativa tillgångar.

Tabell 4:3 Limiter för tillåtna placeringar i olika räntebärande värdepapper utifrån emittentens rating och duration, i procentandel av den marknadsvärderade pensionsportföljen

Emittent/värdepapper		Emittent-kategori	Emittent-kategori	Emittent-kategori	Emittent-kategori	Max andel per emittent
	Duration	K. 0 - 1 år	L. 1 - 3 år	M. 3-7 år	N. >7 år	
		Σ K till N	Σ L till N	Σ M till N	N	
A. Stater, kommuner och landsting eller dess motsvarighet inom Euro-området, med rating om lägst AAA/Aaa eller av motsvarande stater, kommuner, landsting garanterat värdepapper	Σ A till F	100%	100%	100%	100%	30%
B. Värdepapper ¹ med rating om lägst AAA /Aaa	Σ B till F	100%	100%	90%	80%	30%
C. Värdepapper med rating om lägst AA- /Aa3	Σ C till F	100%	90%	70%	50%	20%
D. Värdepapper med rating om lägst A- /A3	Σ D till F	80%	60%	40%	20%	20%
E. Värdepapper med rating om lägst BBB-/Baa3	Σ E till F	20%	10%	5%	0%	5%
F. Värdepapper med rating lägre än BBB-/Baa3 eller ingen rating	F	10%	5%	0%	0%	5%

Kommuner och landsting utan rating hamnar i kategori C. Ovanstående gäller rating enligt Standard & Poor's eller Moody's. Om låntagaren har rating från både Standard & Poor's och Moody's, krävs att minst en av dem ligger på angiven nivå.

¹ Omfattar banker, bostadsinstitut, företag, kommuner och landsting eller motsvarande.

Placering i värdepapper emitterade av Regionen eller närstående bolag är inte tillåtet.

4.4 Aktier och aktierelaterade instrument

Regionen tillåter placering i en portfölj av börsnoterade aktier eller i andelar av aktiefonder. Aktier hänförliga till ett enskilt bolag, eller bolag inom samma koncern, får utgöra maximalt 10 procent av aktieportföljens marknadsvärde.

4.5 Strukturerade produkter

Med strukturerade obligationer avses räntebärande värdepapper och derivat i kombination. Ett vanligt exempel på strukturerade produkter är så kallade *aktieindexobligationer*. Placeringar i strukturerade obligationer får endast göras om instrumentets totala risk är jämförbar med eller lägre än den totala risken i de underliggande tillgångarna som instrumentets framtida avkastning är hänförlig från.

Placering får ej ske i strukturerade obligationer vars konstruktion innebär en kreditrisk som är högre än de limiter som avser kreditrisk i Tabell 4.2. Strukturerade produkter ska ha en kapitalgaranti kopplad till underliggande emittent och får högst köpas med 5% överkurs.

Aktierelaterade instrument ska som huvudregel betraktas som en aktieplacering i det lands aktiemarknad som instrumentet skapar exponering gentemot. Undantag medges för kapitalgaranterade produkter där aktieinslaget är av obetydligt värde. Investeringen kan då klassificeras som en obligationsplacering med kreditrisk som motsvarar den underliggande emittenten.

4.6 Alternativa tillgångar

Genom att investera i tillgångar som uppvisar låg korrelation med den befintliga portföljen kan den totala portföljrisken reduceras och avkastningen höjas. Exempel på sådana tillgångar kan vara fastigheter, råvaror, reelltillgångar (ex skog, mark, produktionsanläggningar) och hedgefonder. Investeringar klassas som alternativa efter exponering snarare än den juridiska form som investeringen görs i. Mot bakgrund av detta är investeringar i de nämnda tillgångarna tillåtna. Syftet med en investering i dessa tillgångar ska vara att minska den totala portföljrisken samt att skapa en positiv avkastning.

Investeringar i illikvida alternativa tillgångar ska alltid föregås av ett beslut i regionstyrelsen.

4.7 Valutarisk

Placeringar i utländska obligationer ska valutasäkras.

4.8 Värdepappersfonder

Placeringar får ske i andelar i värdepappersfonder vars placeringsinriktning i allt väsentligt överensstämmer med bestämmelserna i detta reglemente, som står under tillsyn av Finansinspektionen eller annan motsvarande tillsynsmyndighet inom EU och som uppfyller kraven i lag om investeringsfonder.

4.9 Belåning

Portföljens tillgångar får ej belånas med undantag för sådan tillfällig belåning som följer av gällande likvidschema vid avyttring av värdepapper.

4.10 Etisk och miljömässig hänsyn

Regionen vision är att verka för god hälsa och positiv livsmiljö i Jämtlands län. Av etiska skäl och med hänsyn till Regionens helhetssyn på förhållandet ekonomi, miljö och hälsa, gäller följande restriktioner:

- Placeringar får ej göras direkt i företag vars huvudsakliga verksamhet är produktion och/eller försäljning av krigsmateriel, tobak- eller alkoholvaror eller som har verksamheter kopplade till sexindustrin.
- Placeringar får inte ske i företag vars huvudsakliga verksamhet är utvinning av fossila bränslen.² Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom t.ex. produktion och prospektering.
- Om sådana företag som har verksamheter kopplade till punkt ett eller två ovan ingår i värdepappersfonder får varje sådant företags andel av fondens marknadsvärde utgöra högst 2 procent. Om sådant företags andel av fonden skulle överstiga 2 procent av fondens marknadsvärde ska fondandelarna avyttras så snart det kan ske utan förluster.

4.11 Åtgärder vid överskridande av limit samt nedgraderingar

Om någon max/min limit överskrids ska finansfunktionen göra en bedömning av effekten av portföljens totala risk och avkastning som överskridandet leder till. Vid avvikelser där limiterna överskrids ska innehavet antingen avyttras eller så ska händelsen rapporteras till Regionstyrelsen tillsammans med förslag till åtgärd.

Både åtgärdade avvikelser och ej åtgärdade avvikelser ska rapporteras till styrelsen.

---

² Undantag medges vid placering i fonder förutsatt att det inte finns tillgängliga alternativ inom ramen för önskad placeringsinriktning. Detta undantag gäller till 2019-12-31.

Om den situationen uppstår att kreditbetyget för ett befintligt värdepappersinnehav nedgraderas och att kreditbetyget därefter understiger den angivna nedre gränsen enligt tabellen i avsnitt 4.3.1 ska en bedömning göras av värdepapperets risk och händelsen ska rapporteras till styrelsen med ett förslag till åtgärd.

4.12 Motparter

Godkända motparter vid transaktioner med portföljens tillgångar är

- Värdepappersinstitut som har finansinspektionens tillstånd för utförande av order avseende finansiella instrument på kunders uppdrag, enligt gällande lag för värdepappersmarknaden eller motsvarande tillstånd från motsvarande tillsynsmyndighet inom EU.

Transaktioner ska ske enligt principen betalning mot leverans.

4.13 Förvar

Portföljens tillgångar ska förvaras hos värdepappersinstitut som har finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt gällande lag om värdepappersmarknaden eller motsvarande tillstånd från motsvarande tillsynsmyndighet inom EU.

Utländska institutioner som har tillstånd liknande det som anges ovan och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

5 FINANSIERING OCH SKULDFÖRVALTNING

5.1 Upplåning allmänt

Upplåning får genomföras för långfristiga investeringsfinansieringar eller kortfristig betalningsberedskap. Låneportföljens förfallotidpunkter ska harmonisera med förväntat kapitalbehov och fastställda risker vid finansiering. En jämn förfallostruktur ska därför eftersträvas varvid även likviditetsaspekter av större ränteförfall ska beaktas.

Upplåning ska ske med beaktande av likviditetssituationen, aktuellt marknadsläge samt planerad investeringstakt.

5.2 Mål och övergripande riskbegränsning

Målet med skuldförvaltningen är att optimera regionkoncernens finansiella resultat inom givna risklimit. Detta ska uppnås genom en effektiv och långsiktig skuldförvaltning utan spekulativa inslag. Finansieringens löptider ska anpassas till planerad/prognostiserad Likviditetsutveckling de närmaste åren.

Utifrån normalportföljen för skuldförvaltningen, vilket definieras under finansierings- och ränterisk nedan är målsättningen med skuldförvaltningen att de genomsnittliga räntekostnaderna inte skall fluktuera med mer än 0,65% från ett år till ett annat. Detta mått definieras som den övergripande riskbegränsningen för skuldförvaltningen och ska följas upp löpande.

5.3 Tillåtna instrument

Lånefinansiering får ske enligt nedan:

- lån hos
  - svenska staten
  - bank eller bankägt finansbolag
  - svenska försäkringsbolag och pensionsanstalter
  - svenska kommuner och landsting
  - Kommuninvest i Sverige AB
- utgivande av kort- och/eller långfristiga skuldebrev på penning- och kapitalmarknaden (certifikats- och obligationslån)
- leasing
- Checkräkning/koncernkontokredit.

5.4 Riskhantering

Risker uppkommer i all finansiell verksamhet. Genom nedanstående begränsningar säkerställs att regionkoncernens risker i upplåningsverksamheten hanteras på ett ansvarsfullt sätt.

Syftet med limiterna är att hantera risken i en större skuldportfölj (över 150 MSEK) Under uppbyggnad eller avveckling av skuldportföljen kan portföljen tillfälligt avvika från de uppsatta limiterna.

5.4.1 Finansieringsrisk

Finansieringsrisk innebär att medel inte kan lånas upp eller bara lånas upp till kraftigt ökade kostnader. Refinansieringsrisk innebär att det i vissa situationer kan vara svårt att till fördelaktiga villkor låna upp stora volymer. Refinansieringsrisken i portföljen är större om betydande belopp ska lånas om vid ett enda tillfälle i jämförelse med om mindre lånebelopp

förfaller över en längre tidsperiod. Genom att sprida låneportföljens förfallotider jämnt över tiden, blir också refinansieringsrisken mindre.

Finansieringsrisken begränsas genom att:

- Den externa skuldens genomsnittliga kapitalbindningstid normalt ska vara 2 år.
- Tillåtet intervall för genomsnittlig kapitalbindning: 1,5-4 år.
- Maximalt 35% av kapitalet får förfalla inom 1 år

5.4.2 Ränterisk

Ränterisken beror främst på räntebindningstiden. För att begränsa ränterisken bör räntebindningstiden för olika lån spridas över tiden.

Ränterisken begränsas genom att:

- Den externa skuldens genomsnittliga duration normalt ska vara 2 år.
- Tillåtet intervall för genomsnittlig duration: 1,5-4 år.
- Maximalt 35% av ränteförfallen får ligga inom 1 år.

5.4.3 Valutarisk

Valutarisker får inte tas vid upplåning. Sker upplåning i utländsk valuta ska valutarisken försäkras bort. Vid köp av varor och tjänster med betalning i utländsk valuta och med framtida betalning ska valutarisken elimineras med hjälp av terminskontrakt om inköpen avser större belopp.

5.4.4 Likviditetsrisk

Likviditetsrisk innebär bl.a. att en god betalningsberedskap inte kan upprätthållas dvs. att regionen inte har tillgång till likvida medel vid förutsedda utbetalningstillfällen. Regionen ska tillhandahålla likvida medel för löpande driftsutbetalningar och investeringar, för detta syfte ska alltid en likviditetsreserv finnas tillgänglig.

Grunden till god betalningsberedskap bygger främst på koncernsamordning. Vissa typer av garantier kan också förekomma.

5.4.5 Derivatinstrument

Inga derivatinstrument såsom exempelvis ränteswappar, optioner etc, är tillåtet i skuldförvaltningen.

5.4.6 Förfinansiering och lån för placering

Förfinansiering får ske av praktiska skäl med ett belopp motsvarande högst 10% av totala låneportföljen och högst tre månader i förväg.

Upplåning som uteslutande syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst (arbitrageaffärer) är inte tillåten med två undantag:

- Tillfälligt nyttjande av regionens checkkredit vid kortare perioder, exempelvis dagarna innan landstingsskatten inbetalas till regionens konto varje månad.
- Regionens likviditetssituation kan förbättras snabbare än prognostiserat. Om regionen då har bundna lån, som endast kan lösas i förtid med extra kostnader som följd, är det tillåtet att invänta lånens förfall.

5.4.7 Leasing

Leasing är en finansieringsform som ska jämföras med upplåning. Beslutet om anskaffande av lös egendom fattas i enlighet med gällande delegationsordning, beroende på beloppsstorlek, i enlighet med delegationsbestämmelser för regiondirektören.

Beslutet om huruvida finansieringen av anskaffandet ska ske med regionens egna likvida medel, extern upplåning eller finansiell leasing ska kopplas till det beslut om finansiering som regionfullmäktige fattat i regionplanen för de kommande tre åren och till eventuellt beslut om leasing fattat av regionstyrelsen. I de fall regionfullmäktige och regionstyrelsen fattat beslut som innebär att finansiell leasing tillåts ska hanteringen ske av regionens upphandlingsenhet.

6 RAPPORTERING OCH UPPFÖLJNING

Det övergripande syftet med uppföljningen är att kontrollera att portföljerna uppfyller avkastningsmålet, förvaltas inom riktlinjerna i policyn samt att riskmålen för respektive portfölj uppfylls.

6.1.1 Utvärdering mot index

Förvaltningsresultatet ska även utvärderas mot relevanta index som mäter utvecklingen på de olika marknader på vilka placeringarna görs.

Tabell 4.3 Exempel på jämförelseindex vid förvaltningsutvärdering

Tillgångsslag	Index
Nominella räntebärande värdepapper	OMRX Bond eller motsvarande
Svenska reala räntebärande värdepapper	OMRX Real eller motsvarande
Svenska aktier	SIX Portfolio Return eller motsvarande

Utländska aktier

MSCI AC World (total return i SEK) eller
motsvarande

6.2 RAPPORTERING OM TILLGÅNGSFÖRVALTNING

Det ska finnas en intern eller extern funktion för riskkontroll och rapportering som löpande ska följa upp risk utifrån detta reglemente. Funktionen rapporterar till ekonomidirektör- och/eller finansekonom eller motsvarande i regionen.

6.2.1 Månadsrapportering

Finansfunktionen ansvarar för att rapport om portföljens/portföljernas fördelning och utveckling sammanställs månatligen. Rapporteringen ska minst innehålla:

- Förteckning över innehaven
- Tillgångsfördelning
- Marknadsvärde
- Avkastning och prestation relativt index och mål
- Uppföljning av dynamiska riskprincipen
- Eventuella avvikelser från reglementet.
- Procentuell fördelning på emittenter med olika rating i förhållande till limiterna i avsnitt 4.3.1.

6.2.2 Rapport i samband med delårsbokslut

Till Regionstyrelsen ska i samband med varje delårsbokslut en skriftlig redogörelse lämnas avseende förvaltningen. Redogörelsen ska innehålla samma information som månadsrapporteringen samt en uppföljning och kommentar kring portföljens/portföljernas totala avkastning sedan årsskiftet.

6.2.3 Årsrapport

Till Regionstyrelsen ska en årsrapport över tillgångsförvaltningen lämnas. Denna ska innehålla en redogörelse över det gångna årets placeringsverksamhet samt en bedömning av det kommande årets utveckling. I övrigt ska rapporten innehålla samma punkter som delårsbokslutsrapporten samt en

- Information om pensionskulden och dess utveckling
- Uppföljning om efterlevnad mot etik- och miljökravet

6.3 RAPPORTERING SKULDFÖRVALTNING

6.3.1 Månadsrapportering

Funktionen för riskkontroll ansvarar för att månatligen ta fram en finansiell rapport enligt nedan som lämnas till regionstyrelsen. Rapporter ska minst innehålla följande uppgifter:

- Avstämning mot uppsatta regler och limiter i reglementet
- Skuldportföljens volym och sammansättning
- Förändring enligt ovanstående punkt sedan föregående rapport
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats
- Skuldportföljens genomsnittliga kapital- och räntebindningstid

6.3.2 Rapport i samband med delårsbokslut

I samband med delårsbokslutsrapporten skall en rapport avseende skulden tas fram vilken skall innehålla informationen beskriven ovan samt en beskrivning av det gångna året samt:

- Aktuell likviditetssituation
- Eventuell likviditetsprognos

6.3.3 Årsrapport

Till Regionstyrelsen ska en årsrapport över skuldförvaltningen lämnas. Denna ska innehålla samma information som delårsrapporteringen samt en redogörelse över det gångna årets verksamhet med en bedömning av det kommande årets utveckling.

7 ANSVARFÖRDELNING

7.1 Regionfullmäktiges ansvar

Det är Regionfullmäktiges ansvar att

- förvaltningen sker i överensstämmelse med gällande kommunallag
- fastställa och besluta om förändringar i reglemente avseende finansiering och skuldförvaltning samt förvaltning av likviditet och pensionsmedel
- fastställa lånefinansiering vilket anges i finansplanen för kommande år

7.2 Regionstyrelsens ansvar

Det är Regionstyrelsens ansvar att

- tillse att förvaltningen och finansieringsverksamheten verkställs enligt lag och reglerna i detta reglemente
- besluta om direktinvesteringar i andra tillgångsslag än aktier och ränteplaceringar
- besluta om upprättande av certifikat- och/eller obligationsprogram
- besluta om finansiell leasing och upptagande av obligationslån
- fastställa regler för intern kontroll
- årligen besluta om behovet av att uppdatera reglementet
- rapportera status och utveckling av förvaltning samt eventuell skuldportfölj i delårs- och årsrapportering till fullmäktige.

7.3 Regiondirektörens ansvar

- ha det övergripande ansvaret för tjänstemannaförvaltningen under regionstyrelsen enligt gällande delegationsbestämmelser för regionstyrelsen
- informera Regionstyrelsen om beslutade affärer och upptagna lån genom de delegationsbeslut som Regiondirektören meddelar styrelsen.

7.4 Ekonomidirektörens ansvar

- ha ansvar för att tillse att regionen har en väl fungerande finansfunktion, att minst årligen och vid behov ompröva detta reglemente och vid behov föreslå lämpliga förändringar.
- ha rättigheter att besluta om upplåning och korta placeringar enligt gällande delegationsbestämmelser för regiondirektören
- ha ansvar att tillse att kontrollfunktion finns avseende finansförvaltningen
- förse regionstyrelsen med månatlig rapportering av medelförvaltning samt eventuell skuldförvaltning
- förse regionstyrelsen med årlig utvärdering av medelförvaltningen samt eventuell skuldförvaltning

7.5 Finansekonomens ansvar

- har ansvar för det löpande arbetet i finansfunktionen och det operativa ansvaret för att finansförvaltningen sker i enlighet med fastställt reglemente, delegationsbestämmelser för regiondirektören m.m.
- svara för planering, uppföljning och rapportering samt utförande av den löpande finansiella förvaltningen inklusive operativa åtgärder för att genomföra beslutade transaktioner.
- dokumentera och anmäla beslut till regiondirektören som i sin tur rapporterar till styrelsen
- vara kravställare på andra funktioner, projekt och processer som påverkar de finansiella flödena

8 VERKSTÄLLIGHET AV LIKVIDITETS-, PENSIONSMEDELS- OCH SKULDFÖRVALTNING

8.1 Ansvarsfördelning i organisationen och intern kontroll

8.1.1 Syfte och mål

Syftet med en tydlig ansvarsfördelning och en god internkontroll är att primärt att hantera operativa risker vilket innebär att:

- Se till att finansverksamheten bedrivs på ett kontrollerat sätt och att finansfunktionen vid varje tidpunkt har korrekt information om positioner och risker så att beslut kan fattas på korrekta grunder.
- Minimera förluster på grund av fel i processer, system eller på grund av bristande kontroll.

Det ska finnas en process för löpande identifiering, värdering och hantering av operativa risker inom finansverksamheten. Till processen ska det finnas en dokumenterad instruktion. Vidare ska dualitetsprincipen gälla, d.v.s. en och samma person får inte göra allt.

Innan eventuella nya finansiella instrument får användas ska det säkerställas att de kan hanteras i systemen, både redovisnings- och värderingsmässigt. Vidare ska det tillses att organisationen besitter tillräckligt god kunskap för att hantera desamma.

8.1.2 Rätten att företräda Regionen

Beslutanderätten avseende köp och försäljning av värdepapper samt upptagande av lån utses enligt gällande delegationsbestämmelser.

8.1.3 Fördelningen av ansvar för verkställighet

Fördelning av ansvar för verkställighet sker enligt gällande delegationsbestämmelser, attest och utbetalningsreglemente. För att uppnå säkerhet och intern kontroll fördelas ansvaret på minst två funktioner, med en klar uppdelning mellan de som verkställer och de som kontrollerar värdepappersaffärer och upplåning.

- Utsedd befattningshavare enligt delegationsbestämmelserna fattar beslut om köp respektive försäljning av värdepapper samt upplåning, i enlighet med bestämmelserna i detta reglemente.
- Internkontrollfunktion. De personer som omfattas av denna funktion utför intern kontroll av enskilda affärer och eventuella lån och avstämmer dessa reglemente. De bokför även transaktionerna mot avräkningsnotor samt lånehandlingar, samt avstämmer att skuld och tillgångsförvaltningen håller sig inom fastställda limiter.

I syfte att upprätta kompetens samt hög säkerhet bör flera personer kunna utföra och granska arbetet. Vid varje tidpunkt bör det därför finnas ersättare utsedd för varje funktion.

Den tjänsteman som innehar den interna kontrollfunktionen ska rapportera direkt till Regionstyrelsens ordförande och till Regionen revisorer om misstanke skulle uppkomma om oegentligheter i finansfunktionen.

8.2 Rutiner för handläggning av köp eller försäljning av värdepapper samt upplåning

Intern avräkningsnota på beslutat köp eller försäljning av värdepapper eller tecknad lånehandling ska upprättas av finansfunktionen så snart en affär är uppgjord. Denna nota ska utan dröjsmål lämnas till internkontrollfunktionen.

Finansfunktionen ska skriva ett delegationsbeslut för köp eller försäljning av värdepapper som lämnas till Regiondirektören via internkontrollfunktionen varje ny affär.

Ekonomidirektören ska skriva ett delegationsbeslut för tecknad lånehandling som lämnas till Regiondirektören via internkontrollfunktionen efter varje ny affär.

När avräkningsnotan anländer från banker eller fondkommissionärer ska internkontrollfunktionen avstämma avräkningsnotan mot den interna avräkningsnotan.

Bokföringsordrar gällande köp och försäljning samt upptagande eller avslut av lån upprättas av internkontrollfunktionen och attesteras av ekonomidirektören.

Betalningsuppdrag till banker i samband med värdepappersaffärer ska alltid undertecknas enligt fullmakt att disponera regionens bankkonton där det anges vilka personer som är befullmäktigade att utkvittera medel inestående på Regionens konton, med kontrasignation av ytterligare en person. Betalningsuppdrag alltid ska signeras av två personer i förening.

Finansfunktionen får aldrig befullmäktigas att utkvittera medel inestående på Regionens konton.

8.3 Internkontroll

Internkontrollfunktionen ska kontrollera följande:

- Att informationen i delegationsbeslutet kontrolleras mot avtalade villkor enligt avräkningsnota och, i förekommande fall, prospekt. I de fall delegationsbeslutet rör lån ska informationen kontrolleras mot avtalade villkor enligt avräkningsnota eller andra lånehandlingar
- Innehav, andelar, nominellt belopp, ränta, löptid etc. som rapporteras ska vid delårs- och årsbokslut stämmas av mot depåbesked från bank/fondkommissionär.
- Innehavens bokförda värden i innehavsförteckningen ska vid dessa tidpunkter även stämmas av mot regionens huvudbok.
- Motsvarande avstämningar ska ske av Regionens lån enligt huvudboken mot lånehandlingar, engagemangsbesked och transaktionslistor från långivare.
- att innehav följer reglerna i avsnitt 4.

8.3.1 Kontroll av delegationsbeslut

Samtliga delegationsbeslut överlämnas till internkontrollfunktionen innan de skickas vidare till Regiondirektören. Internkontrollfunktionen ska kontrollera följande:

- Delegationsbeslutet ska innehålla de viktigaste uppgifterna för att man ska kunna fastställa att placeringen eller lånet ryms inom ramarna för reglementet, exempelvis
  1. emittent, samt placeringskategori/kreditrating
  2. tillgångsslag
  3. belopp
  4. återstående löptid/duration
  5. avkastning eller kostnadsränta
  6. motpart (bank/fondkommissionär)

9 DEFINITIONER

Duration

Ett räntebärande värdepappers återstående löptid i genomsnitt. Måttet beskriver samtidigt värdepapperets räntekänslighet, d v s hur mycket priset på värdepapperet förändras när räntan förändras med en procentenhet. Till skillnad från begreppet ”återstående löptid” tar durationsmåttet hänsyn till effekten av återinvesteringen av obligationens räntekuponger. Värdet på en obligation går ned när räntan går upp. Samtidigt kan obligationens räntekupong återinvesteras till en högre ränta vilket till en viss grad motverkar värdenedgången. Durationen för en fastförräntad kupongobligation är därför alltid kortare än dess faktiska återstående löptid.

Emittent

Organisation som ger ut en obligation och därigenom lånar pengar på penningmarknaden.

Kreditrisk

Risken att låntagaren inte fullgör sina betalningsförpliktelser.

Likviditetsrisk

Risken att ett värdepapper inte går att sälja när som helst på andrahandsmarknaden till ett känt pris.

Ratingkategorier

Ratinginstituten Standard & Poor's (S & P's) och Moody's Investors Service Inc (Moody's) klassificering av långfristig upplåning kan illustreras enligt följande:

S&P's kreditvärdighetsbedömningar av svenska företagscertifikat och kommuncertifikat baserar sig på en inhemsk ratingskala som sträcker sig från K-1 till K-5. En emittent av penningmarknadsinstrument som hänförs till kategori K-1 bedöms ha en mycket god kapacitet att möta aktuella betalningsförpliktelser medan en emittent som placerats i kategori K-5 är, eller förväntas bli, ur stånd att i tid möta aktuella betalningsförpliktelser.

Ratinginstitut	Mycket hög kreditvärdighet	Hög kreditvärdighet	Spekulativ kreditvärdighet	Mycket låg Kreditvärdighet
S & P's	AAA till AA-	A+ till BBB-	BB+ till B-	CCC till D
Moody's	Aaa till Aa3	A1 till Baa3	Ba till B	Caa till C

Ränterisk

Risken för att variationer i det allmänna ränteläget leder till kapitalförluster eller ger oförutsedda effekter på räntenettot.

Valutarisk

Risken att värdet i svenska kronor förändras för placeringar och lån i utländsk valuta.